Трифонова Олена Сергіївна
В. о. завідувачки кафедрою дошкільної освіти
докторка педагогічних наук, професорка

ORCID – https://orcid.org/**0000-0002-7899-3714**

GoogleScholar – https://scholar.google.com.ua/citations?user=cSHOQrIAAAAJ&hl=uk
5-lenatrifonova@gmail.com

У 1995 році закінчила з відзнакою педагогічний факультет Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського за спеціальністю «Педагогіка та психологія (дошкільна)». Кваліфікація за дипломом – викладач дошкільної педагогіки та психології. Вихователь (диплом ЛБ ВЕ № 000742 від 20.06.1995).

Кандидат педагогічних наук із 12.05.1999 року. Дисертацію на тему «Методика виховання звукової культури мовлення дітей середнього дошкільного віку засобами фольклору» (спеціальність – 13.00.02 Теорія і методика навчання (українська мова)) захистила у 1998 р. у спеціалізованій вченій раді К 41.053.01 при Південноукраїнському державному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського (диплом ДК № 003297 від 16.11.1998 р., м. Одеса).

Доктор педагогічних наук із 10.10.2013 року. Дисертацію на тему «Теоретико-методичні засади формування мовленнєвої особистості дітей старшого дошкільного віку» (спеціальність – 13.00.02 Теорія і методика навчання (українська мова)) захистила у 2013 р. у спеціалізованій вченій раді Д 41.053.01 при Південноукраїнському державному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського (диплом ДД № 002459 від 10.10.2013 р., м. Одеса).

Сфера наукових інтересів: мовленнєва особистість дитини дошкільного віку й майбутніх вихователів; розвиток дитини в умовах цифровізації; формування мовленнєво-творчих здібностей в майбутніх вихователів; підготовка майбутніх фахівців дошкільної галузі освіти.

Учасник виконання госпдоговірних тем:

– Сторітелінг як комунікативна навичка (науковий семінар) Наказ № 20/Н від 11.11.22 р.
– Інноваційні технології розвитку професійних компетентностей педагога (2023 р.).

Підвищення кваліфікації:

07.02.2023 р. – 16.03.2023 р. – онлайн-навчання тренерів із підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», ініційоване МОН України та державною установою «Український інститут розвитку освіти» – 45 годин (1,5 кредити ЄКТС), сертифікат Y1603231114573623948.

01.04. 2024 р. – 01.06.2024 р. – стажування в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за індивідуальною програмою «Інноваційні технології викладання навчальної дисципліни «Дошкільна лінгводидактика» («Методика розвитку мовлення і навчання

дітей рідної мови»)» – 180 годин (6 кредитів ЄКТС), довідка від 21.06.2024 №1278/32/1-01).

01.02. 2025 р. – підвищення кваліфікації за програмою «Мовленнєва культура в діяльності сучасного педагога» з теми: «Мова, інклюзивність і гендерна рівність: як долати стереотипи через свідоме мовлення» 15 годин (0,5 кредит ЄКТС), сертифікат 2235.

15.03. 2025 р. – підвищення кваліфікації за програмою «Домедична допомога. Штучний інтелект: ефективні інструменти для навчання, аналізу та автоматизації. Перша психологічна підтримка фахівців» 15 годин (0,5 кредит ЄКТС), сертифікат 2339.

24.03. 2025 р. – 01.04.2025 р. – підвищення кваліфікації в Сумському державному університеті за програмою «Робота із сучасними моделями штучного інтелекту в освіті та науці» 30 годин (1 кредит ЄКТС), свідоцтво СП №05408289/1039-25.

17.02.2025 р. – 30.12.2025 р. – стажування «Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами» в межах проєкту благодійного фонду ЮНІСЕФ «Подолання розриву: розбудова потенціалу інклюзивної освіти в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях» – 1800 годин (60 кредитів ЄКТС), сертифікат № СПС- 0646/25.

11.02.2026 р. – підвищення кваліфікації «Медіаграмотність та цифрова безпека» – 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС), сертифікат № ПК-2026/2403 від 11.02.2026.

24.03.2026 р. – підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність: виклики, проблеми та перспективи» – (0,5 кредитів ЄКТС), сертифікат АР №7960/0360-26

12.09.2026 р. – підвищення кваліфікації в межах Всеукраїнського онлайн-курсу «ШІ-трансформація: Жити. Навчати. Змінювати» – 15 годин (0,2 кредити ЄКТС), сертифікат ПК-2026/9491 від 12.09.2026

***Керівник науково-дослідних тем*:**

– «Теоретико-методичні засади формування професійно-педагогічної культури в майбутніх фахівців дошкільної освіти в умовах ЗВО» (№ 0122U001878): 2022–2023;

– «Партнерська взаємодія закладу дошкільної освіти та родини в розвитку і вихованні дітей дошкільного віку в цифровому освітньому просторі» (№ 0125U000835): 2025–2028 рр.

***Керівник наукових робіт здобувачів*:**

1. Шпильова Анастасія, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 4881 групи спеціальності 012 Дошкільна освіта: підготовлено до участі в І турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2024/2025 н. р. Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова – з науковою роботою «Цифрові технології у формуванні морально-етичних цінностей в дітей 6-го року життя» (2025 р.). – Отримала диплом переможця.

2. Яковлева Ірина, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 3881 групи спеціальності 012 Дошкільна освіта: підготовлено до участі в І турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2025/2026 н. р. Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова – з науковою роботою «Формування національно-мовленнєвої особистості дітей старшого дошкільного віку засобами українських народних ігор» – отримала диплом переможця. https://drive.google.com/drive/folders/1Kd9YjXT2aPO-1AiJOlc2zos7eYloHPgZ

Наукові публікації:

Монографії

1. Трифонова О. С., Тесленко С. О. Формування виразності мовлення дітей передшкільного віку за рекомендаціями В. О. Сухомлинського. *Використання педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського в розробці змісту передшкільної освіти*: моногр. / В. Д. Будак, Т. М. Степанова, О. С.Соколовська, та ін.; за заг. ред. В. Д. Будака, Т. М. Степанової. Київ: Видавничий дім «Слово», 2020. С. 88–111.

2. Трифонова О. С., Паршук С. М. Підготовка руки дитини 5–6 років до письма засобами образотворчого мистецтва. *Використання педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського в розробці змісту передшкільної освіти*: моногр. / В. Д. Будак, Т. М. Степанова, О. С. Соколовська. Київ: Видавничий дім «Слово», 2020. С. 197–217.

3. Формування творчої особистості у дітей старшого дошкільного віку в різних видах діяльності: монографія / О. С. Трифонова, Т. М. Степанова, Т. А. Лісовська та ін. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. С. Трифонової. 2-ге вид., випр. Миколаїв, Іліон, 2021. 248 с.

4. Трифонова О. Формування мовленнєво-творчої особистості дитини старшого дошкільного віку в комунікативно-мовленнєвій діяльності.*Формування творчої особистості у дітей старшого дошкільного вікув різних видах діяльності.* монографія / О. С. Трифонова, Т. М. Степанова, Т. А. Лісовська та ін. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. С. Трифонової. 2-ге вид., випр. Миколаїв, Іліон, 2021. 248 с. С. 11–46.

5. Трифонова О., Тесленко С. Національно-патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку в художньо-мовленнєвій діяльності: моногр. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. Трифонової. Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2021. 232 с.

6. Трифонова О.Формування мовленнєвої особистості в дітей старшого дошкільного віку. *Наукова школа академіка Алли Богуш*: колект. моногр. / Упор. і заг. ред. А. М. Богуш. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 380 с. С. 14–44.

Наукові публікації у виданнях Web of Science / Scopus

1. Hryshchenko, S., Beseda, N., Slobodianyk, V., Kulesha-Liubinets, M., Bashtovenko, O., &**Tryfonova, O**. (2022). Neuropsychological Health Technologies. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(3), 166–180. (**WoS**) https://doi.org/10.18662/brain/13.3/360

2. Antoniuk, L., Soia, O., Kosovets, O., Klimishyna, A., Kovtoniuk, M., &**Tryfonova, O**. (2022). Ensuring the Innovativeness of Vocational Education: Neuropedagogical Aspect. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, *13*(4), 242–263. (**WoS**) https://doi.org/10.18662/brain/13.4/386

3. Pidlypniak, I., Marchuk, O., Naichuk, V., **Tryfonova, O**., Korniienko, I., &Mashchak, S. (2023). Detection of Intellectual Giftedness in Children of Different Ages and Methods of its Development as an Aspect of Neurophysiological Development. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 14(1), 252–268. (**WoS**) https://doi.org/10.18662/brain/14.1/418

4. NataliiaKravtsova, **Olena Tryfonova**, LiudmylaPovzun, Diana Gultsova, NadiiaGramatyk and SvitlanaBondarenko (2023). Digital transformations of the process of professionalization of socionomics specialists on the basis of innovative pedagogical technologies. *Acta Scientiarum. Education*, v. 45, e62515, 2023. P. 1–15. **(Scopus)** https://periodicos.uem.br/ojs/index.php/ActaSciEduc/article/view/62515/751375155068 DOI:10.4025/actascieduc.v45i1.62515

5. Halchenko, V., Snyatkova, T., Semencha, L., Bilozerska, S., **Tryfonova, O**., &AhiliarTukler, V. (2023). The Concept of Forming the Foundations of the Future Teacher's Professional Culture in the Context of Higher Education in Ukraine. *RevistaRomaneascaPentruEducatieMultidimensionala*, 15(4), 219–236. (**WoS**) https://doi.org/10.18662/rrem/15.4/790

Публікації у фахових виданнях України категорії Б

1. Трифонова О. С. Педагогічні ідеї Василя Сухомлинського в контексті проблеми мовленнєвої підготовки дитини до навчання в школі. *Педагогічний альманах* : *зб. наук. пр*. /редкол. : В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. Вип. 49. С. 10–15.DOI https://doi.org/10.37915/pa.vi49.242

2. Трифонова О. С. Культурологічний підхід до виховання основ патріотизму дітей старшого дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Педагогіка». № 15 (33). 2023. С. 525–533.DOI https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-525-533

3. Трифонова О. С. Педагогічний супровід формування професійно-мовленнєвої культури в майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. Вип. 3, 2024. С. 290–299.DOI https://doi.org/10.32782/2412-9208-2024-3-290-299

4. Трифонова О. С. Науково-методична спадщина Алли Богуш у контексті інноваційного освітнього простору українськогодошкілля. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Серія: Педагогічні науки. Вип. 56, 2024. С. 106–112.DOIhttps://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-106-112

5. Трифонова О. С.Педагогічне коригування мовлення дітей середнього дошкільного віку в комунікативно-ігровій діяльності. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 4 (44). С. 1471–1479.https://eir.nuos.edu.ua/items/cbf0be21-9bb7-4208-a90a-e3d0bfd2873c

6. Трифонова О. С., Шпильова А. О. Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент формування морально-етичних цінностей в дітей старшого дошкільного віку. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Педагогічні науки. № 58. 2025. С. 173-178. https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-2-58-173-180

Наукове керівництво здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня:

– Кисельова Ольга Ігорівна. Морально-етичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами українського фольклору, спеціальність 13.00.08 – дошкільна педагогіка, 14.09.2009 р., ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського», диплом ДК № 055381 (посилання на дисертацію http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/1284

– Тесленко Світлана Олегівна. Національно-патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами художньо-мовленнєвої діяльності; 12.05.2021 р., ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського», диплом ДК 061418 від 29.06.2021 р. (посилання на автореферат https://pdpu.edu.ua/ogoloshennya-spetsializovanoji-vchenoji-radi-d-41-053-01

Наукове керівництво здобувача наукового ступеня доктора філософії:

Тарасенко Микола Миколайович**.** Формування готовності в майбутніх вихователів до організації інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти.

Большуткін Володимир Олександрович. Іншомовна підготовка майбутніх фахівців із інформаційних технологій освітнього ступеня «бакалавр» засобами штучного інтелекту.

Участь в атестації наукових працівників як офіційний опонент та голова разової спеціалізованої вченої ради:

Голова разової спеціалізованої вченої ради щодо захисту дисертації Лушпай Тетяни Іванівни з теми «Організаційно-педагогічні умови виховання основ патріотизму старших дошкільників у закладах дошкільної освіти України (кінець XX – початок XXI століття)» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (01.03.24 р.) http://mdu.edu.ua/?page_id=52698

Офіційний опонент дисертації Хріника Євгена Олександровича «Підготовка майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 012 – Дошкільна освіта

разової спеціалізованої вченої ради Криворізького державного педагогічного університету (27.12.23 р.). https://kdpu.edu.ua/nauka/spetsializovani-vcheni-rady-phd.html?start=10

Офіційний опонент дисертації Древняк Лади Петрівни «Педагогічне коригування мовленнєвих помилок у дітей п'ятого року життя у процесі комунікативної діяльності», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 012 – Дошкільна освіта разової спеціалізованої вченої ради Криворізького державного педагогічного університету (10.06.2025 р.).https://kdpu.edu.ua/nauka/spetsializovani-vcheni-rady-phd/29949-phd-drevnyak-lada-petrivna-2.html

Рецензент дисертації Малишевої Дар'ї Романівни «Формування соціально-громадянської компетентності у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в проєктній діяльності», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (Разова спеціалізована рада ДФ 38.060.019 НУК імені адм. Макарова) (07.11.2025 р.) https://nuos.edu.ua/nauka/specializovani-vcheni-radi-dlya-prisudzhennya-stupennya-phd/razova-specializovana-rada-df-38-060-019/